

PERSONANTAL PÅ LÄKTARE

Enligt Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) 2 kap. 2 § gäller att "Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand."

Inledning

Alla lokaler ska utformas så att en utrymning kan genomföras tillfredsställande. Grundförutsättningen är därför att det ska finnas minst två, av varandra oberoende utrymningsvägar. En avgörande faktor för utrymningsssäkerheten är hur många personer som får vistas i en lokal. Ytterligare faktorer som påverkar utrymningsmöjligheterna från lokalen är utrymningsvägarnas bredd, förväntad lokalkännedom, utrymningslarm, avstånd till utrymningsväg, överblickbarhet, ytskikt o.s.v. Här behandlas framförallt utrymningsssäkerheten från läktare. För att ge en historisk bakgrund till kraven på utrymningsmöjligheter har en sammanställning över äldre bygglagstiftning gjorts. Den ligger som bilaga till detta PM.

Källa bild: www.svenskakyrkan.se/nyedskyrka

Personantal

Nedan ges exempel på högsta personantal på läktare beroende på lokalens utformning. Som nämnts ovan måste ett antal faktorer bedömas i varje enskilt fall. Följande kan användas som riktlinjer:

- Läktaren har minst två, av varandra oberoende, utrymningsvägar i en lokal som även i övrigt uppfyller kraven för samlingslokal. Personantalet beror på utrymningsvägarnas bredd där 150 personer beräknas utrymma per meter dörrbredd. Om den bredaste utrymningsvägen blockeras blir det högsta personantalet 300 personer per meter dörrbredd i övriga utrymningsvägar.
- Läktaren har minst två av varandra oberoende utrymningsvägar med en minsta fria bredd på 0,9 meter i en lokal med högst 30 meters gångavstånd. Läktaren får då rymma 150 personer.
- Läktaren har två utrymningsvägar men dessa är inte helt oberoende. Gemensam del bör bedömas särskilt men personantalet bör inte överstiga 75.

- När det endast finns en utrymningsväg från läktaren bör framförallt den gemensamma delen av utrymningsvägen bedömas särskilt. Väsentliga faktorer är bland annat överblickbarhet, mängd brännbart material, gångavstånd, ytskikt, förväntad lokalkännedom och övrig utformning på utrymningsvägen. Endast ett fåtal personer är lämpligt på läktaren i dessa fall.

Sittplatser

I en samlingssal för fler än 50 personer skall sittplatserna anordnas radvis i en eller flera avdelningar med erforderliga gångar. Lösa stolar skall således monteras i rader så att salen lätt kan utrymmas.

För att underlätta en utrymning får en bänkrad mellan två gångar ha högst 40 sittplatser, mellan en gång och en vägg eller motsvarande hinder får en bänkrad ha högst 10 sittplatser.

Mer information

Mer information om brandskydd finns på www.jonkoping.se under ”Trygghet och säkerhet”. Har du funderingar kring ditt brandskydd kontakta räddningstjänsten 036-10 70 00 och fråga efter någon på den förebyggande avdelningen.

Källa bild: <http://www.orebro-k.se/>

BILAGA

KUNGL. MAJ:TS FÖRORDNING med viss bestämmelser angående biografer och filmföreläsning: 3 Juni 1932

10 §

2. Från läktare, avsedd för mer än 75 personer, skola finnas minst två utgångar, huvudutgång och reservutgång. Är läktaren ej avsedd för mer än 150 personer, skall minst en av de från utgångarna ledande trapporna förläggas utanför biografens sal. Är läktaren avsedd för mer än 150 personer, skola samtliga trappor förläggas på sådant sätt.

11 §

2. Utrymningsväg från reservutgång må ej stå i förbindelse med utrymningsväg från huvudutgång, såvida ej särskilda förhållanden det påkalla och däremot svarande säkerhetsåtgärder vidtagas.

Babs 1960

Kap 24:31 Erforderliga utrymningsvägar

Från varje lokal eller lägenhet, i vilken personer vistas stadigvarande, anordnas minst två från varandra oberoende utrymningsvägar, såvida ej byggnadens trappa är utförd på särskilt betryggande sätt, t.ex. som brandsäkert eller brand- och röksäkert avskild trappa eller eljest särskilda skäl till undantag föreligger. I fråga om bostads- och kontorshus godtages som regel nödutrymning med brandkårens stegutrustning som utrymningsväg.

Kap 53.

Vid uppförande eller inredande av byggnad inrymmande samlingslokal, såsom teater, konsertsal, föreläsningssal och gudstjänstlokal, bör i avvaktan på särskilda anvisningar angående samlingslokaler stadgandena i Kungl. förordningen den 3 juni 1932 med vissa bestämmelser angående biografer och filmföreläsning tjäna till ledning beträffande byggnadens brandskyddstekniska utförande och anordnandet av utrymningsvägar.

Svensk byggnorm 67 (BABS 1967)

74:321 ... Från läktare i samlingslokal skall finnas minst två utgångar.

74:322 Utgångar förläggs till varandra motsatta delar av samlingslokal eller läktare samt placeras så att avståndet (gångvägen) från sittplats till närmsta utgång blir högst 30 m...

Svensk byggnorm (SBN 1975), utgåva 3

75:321 ...

Från en läktare i samlingslokal skall finnas minst två utgångar.

75:322 ...

Utgång från samlingslokal skall leda antingen direkt till det fria eller till utrymningsväg inom byggnaden. Samma gäller minst en av utgångarna från läktare för fler än 75 personer men högst 150 personer och alla utgångarna från läktare för fler än 150 personer.

Svensk byggnorm 1980 (1980:1)

75:321 En läktare i en samlingslokal skall ha minst två utgångar.

75:322 ...Utgångarna från en samlingslokal skall leda antingen direkt till det fria eller till utrymningsvägar inom den byggnad i vilken salen ryms. Detta gäller även för minst en utgång

från en läktare för fler än 75 personer men högst 150 och för alla utgångar från en läktare för fler än 150 personer.

75:0 Inledning

...Med begreppet samlingslokal avses här samlingsal eller grupp av mindre samlingsalar som är avsedd för sammankomster av allmän eller enskild natur och som inom en brandcell sammantaget rymmer fler än 150 personer eller har större nettoarea än 120 m².

I begreppet samlingslokal innefattas... kyrka...församlingslokal...

Meddelande från statens brandnämnd 1983:9 –kyrkor

3.3

Från läktare bör det finnas tillgång till två utgångar. Många läktare framförallt i äldre kyrkor har dock tillgång till endast en, som ofta mynnar i vapenhuset. Beroende på antalet personer som samtidigt kan vistas på läktaren, kan åtgärder enligt nedanstående tabell tjäna som vägledning.

I tabellen finns angivet att stege (fällbar) får utgöra en av erforderliga utgångar. Normalt bör inte utrymning över stege accepteras för fler än tio personer. Etiska och kulturhistoriska skäl kan dock motivera ett annat synsätt. Tabellen förutsätter vidare att gångavståndet till utrymningsväg (oftast kyrkporten) inte överstiger 30 m. Om utrymningslarm styrt av rökdetektorer placerade i obebakade utrymmen installeras, bör smärre avvikelser (storleksordning 20 %) vad gäller personantal eller gångavstånd till utrymningsväg kunna medgivas.

En trappa till vapenhuset eller liknande utrymme (*förutsättning*)

Högsta antalet personer på läktaren	Åtgärd –kompenserande faktorer
10	Inga särskilda krav
50	Stege till kyrksal (en stege per 30 personer)
150	Trappa från läktaren till kyrksalen
Fler än 150	Trappa utförd som utrymningsväg avskild från kyrksal

Nybyggnadsregler (1988:18)

1:312 I varje annan bostad eller lokal än som anges i avsnitt 1:311, där personer vistas mer än tillfälligt, skall det finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. Om bostaden eller lokalen har fler än ett våningsplan, skall det finnas en utrymningsväg i varje plan.

I 1:311 ingår inte läktare.